



ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2009 - 2014

---

*Комисия по култура и образование*

---

15.2.2011

## РАБОТЕН ДОКУМЕНТ

относно приложението към работния документ относно политическите предизвикателства и бюджетните средства за устойчив Европейски съюз след 2013 г. (комисията SURE) – многогодишни програми за периода 2007–2013 г., за които отговаря комисията по култура и образование

Комисия по култура и образование

Докладчик: Cătălin Sorin Ivan

## МНОГОГОДИШНИ ПРОГРАМИ ЗА ПЕРИОДА 2007–2013 г., ЗА КОИТО ОТГОВАРЯ КОМИСИЯТА ПО КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ

### 1. „Учене през целия живот“

Основен инструмент в областта на образованието и обучението, програмата за учене през целия живот обединява различни инициативи за образование и обучение. Програмата осигурява помощ за обмен, учебни посещения и дейности по изграждането на мрежи между индивиди, институции и държави в рамките на Европа. Нейните проекти са насочени не само към отделните студенти и учащи се, но и към учители, преподаватели и други лица, участващи в процесите на образованието и обучението.

Бюджет: 6 900 милиона евро

#### Цели:

- по-широк достъп до обучение или заетост в различни държави и насърчаване на по-голяма мобилност;
- принос за високата степен на развитие на ЕС като общество, основано на знанието, с устойчиво икономическо развитие, повече и по-добри работни места и по-висока степен на социално сближаване.

#### Действия:

- **програма „Коменски“** за училищата (13 % от бюджета на програмата „Учене през целия живот“),
- **програма „Еразъм“** за висше образование (40 %),
- **програма „Леонардо да Винчи“** за професионално образование и обучение (25 %),
- **програма „Грундвиг“** за образование на възрастни (4 %),
- **„Хоризонтална програма“** (чрез тази хоризонтална част на програмата „Учене през целия живот“ се финансират проекти в области, свързани с всички равнища на образование, като изучаване на езици, информационни и комуникационни технологии и разпространение на резултати от проекти),
- **действията „Жан Моне“** (стимулиране на преподаването, размисъла и дебата относно европейската интеграция с участието на висши учебни заведения от цял свят).

Важен факт: Ученето през целия живот „от люлката до гроба“ се превърна в действителност за по-голямата част от хората в редица европейски държави (Дания, Швеция, Исландия, последвани от Финландия, Обединеното кралство и Нидерландия), като се наблюдава напредък в почти всички държави. Търсенето е подчертано по-голямо от текущото предлагане, което за програма „Еразъм“, например, е ограничено на около

5 % от студентите. Всъщност над 2,2 милиона студенти участваха в програмите за мобилност „Еразъм“ от въвеждането им през 1987 г.

## **2. „Еразмус Мундус“ (2009–2013 г.)**

Програмата „Еразмус Мундус“, която е частта от „Еразъм“, покриваща целия свят, е програма за сътрудничество и мобилност в областта на висшето образование с участието на студенти и учебни заведения извън рамките на ЕС.

Бюджет: 980 милиона евро

### Цели:

- повишаване на качеството на европейското висше образование;
- популяризиране на ЕС като център за високи постижения в образованието в световен мащаб;
- насърчаване на межкултурното разбирателство чрез сътрудничество с трети страни;
- подобряване на развитието на трети страни в областта на висшето образование.

### Действия:

- съвместни програми за магистърски и докторски степени, в това число стипендии за участие в тези програми;
- партньорства между висши учебни заведения от ЕС и трети страни, в това число стипендии за мобилност на всички академични равнища;
- популяризиране на европейското висше образование чрез проекти за увеличаване на привлекателността на Европа като образователна дестинация и като център за високи постижения на световно равнище.

### Важен факт:

„Еразмус Мундус“ (2009–2013 г.) продължава и разширява обхвата на действията, които бяха започнати през първата фаза на програмата (2004–2008 г.).

## **3. „Култура“**

Програма „Култура“ на ЕС подпомага проекти, които изтъкват културното разнообразие на Европа и подчертават нашето общо културно наследство чрез развитието на трансгранично сътрудничество между субекти, извършващи дейност в областта на културата, и институции.

Бюджет: 400 милиона евро

### Цели:

- насърчаване на **трансграничната мобилност** на лицата, работещи в сектора на културата;
- насърчаване на **транснационалното движение** на произведения на културата и изкуството;
- насърчаване на **межкултурния диалог**.

### Действия:

- подкрепа за проекти, които обединяват културни организации от няколко държави-членки на ЕС с цел сътрудничество по проекти в областта на културата и изкуството (това действие подкрепя инициативата „Европейски столици на културата“);
- подкрепа за културни органи, които извършват дейност на европейско равнище и които насърчават обмена между културни организации в различни европейски държави; определяне на потребностите на европейската културна общност; представителство на сектора в отношенията с институциите на ЕС; участие в публичния дебат по свързани с културата въпроси и изпълняване на функциите на културни посланици на Европа;
- подкрепа на проучването, анализа и разпространението на информация относно сътрудничеството в областта на културата и развитието на политиките (това действие подкрепя точките за културни контакти в държавите-членки, които са свързващо звено между програмата и субектите, извършващи дейност в областта на културата).

Важен факт: Всички държави-членки са приканени да станат последователно домакин на събитието „Европейска столица на културата“ в периода между 2005 и 2019 г. До 2019 г. всяка държава-членка ще е имала своя собствена столица на културата:

<b>Събитието „Европейска столица на културата“ в периода между 2007 и 2019 г.</b>	
<b>2007 г.</b> – Люксембург и Румъния	<b>2008 г.</b> – Обединено кралство
<b>2009 г.</b> – Австрия и Литва	<b>2010 г.</b> – Германия и Унгария
<b>2011 г.</b> – Финландия и Естония	<b>2012 г.</b> – Португалия и Словения
<b>2013 г.</b> – Франция и Словакия	<b>2014 г.</b> – Швеция и Латвия
<b>2015 г.</b> – Белгия и Чешка република	<b>2016 г.</b> – Испания и Полша
<b>2017 г.</b> – Дания и Кипър	<b>2018 г.</b> – Нидерландия и Малта
<b>2019 г.</b> – Италия и България	

#### **4. „Младежта в действие“**

Политиките на ЕС за младежта целят да отговорят на променящите се очаквания на

младите хора, като в същото време ги насърчават да дават своя принос за обществото. Тази дейност на политиката е подкрепена от конкретни действия под формата на специфична програма за младите хора, наречена „Младежта в действие“.

Бюджет: 885 милиона евро

Цели:

- насърчаване на дух на активно гражданство, солидарност и толерантност сред младите европейци на възраст между 15 и 28 години и включването им в определянето на облика на бъдещето на ЕС;
- насърчаване на мобилността в рамките на ЕС и извън неговите граници, неформалното учене и межкултурния диалог.

Действия:

- Младежта за Европа: насърчава активното гражданство, участието и творческата дейност на младите хора чрез младежки обмени, младежки инициативи и проекти за младежка демокрация;
- Европейска доброволческа служба: помага на младите хора да развият чувството на солидарност чрез участие, индивидуално или в група, в неплатени доброволчески дейности, с идеална цел в чужбина;
- Младежта на света: насърчава партньорството и обмена между младите хора и младежките организации по целия свят;
- Системи за подпомагане на младите хора: включва различни мерки за подпомагане на младите работници и младежките организации, както и за подобряване на качеството на тяхната дейност;
- Подкрепа за европейско сътрудничество в областта на политиката за младежта: подкрепя политиката на младежко сътрудничество на европейско равнище, по-специално чрез улесняване на диалога между младите хора и политиците;

Важен факт: През 2011 г. ще се отдели специално внимание на проекти, целящи насърчаване на сътрудничеството и обмена в областта на политиката за младежта между ЕС и Китай, като начин да се допринесе за провеждането на Годината на младежта ЕС–Китай – 2011 г.

## **5. МЕДИЯ 2007**

Директивата за аудиовизуалните медийни услуги (бившата Директива за телевизия без граници), която беше преразгледана през 2007 г., представлява регулаторна рамка за аудиовизуалната и медийна политика на ЕС. МЕДИЯ 2007 е програма на ЕС за подпомагане на европейския аудиовизуален сектор и представлява втория основен инструмент на ЕС в областта на аудиовизуалното изкуство.

Бюджет: 755 милиона евро

Цели:

- разширяване на европейското производство на качествени филми и телевизионни програми;
- подобряване на тяхното разпространение в Европа и извън нея;
- постигане на по-голяма конкурентоспособност на европейската аудиовизуална индустрия в международен план чрез улесняване на достъпа до финансиране и насърчаване използването на цифровите технологии;

Действия:

- насочване на аудиовизуалното производство към насърчаване придобиването и подобряването на умения, както и към подпомагане развитието на европейските аудиовизуални произведения (предпроизводствен етап);
- насочване на аудиовизуалното производство към подкрепа за разпространението и популяризирането на европейски аудиовизуални произведения (следпроизводствен етап);
- подкрепа на пилотни проекти за гарантиране актуализирането на програмата в съответствие с тенденциите на пазара;

Важен факт: Филмът „Беднякът милионер“ беше частично финансиран от програмата МЕДИЯ.

## **6. MEDIA Mundus (2011–2013 г.)**

MEDIA Mundus е нова програма за широко международно сътрудничество в областта на аудиовизуалната индустрия. ЕС ще осигури финансиране за проекти, представени от специалисти от аудиовизуалния сектор от Европа и трети държави.

Бюджет: 15 милиона евро

Цел:

- засилване на културните и търговските връзки между европейската филмова индустрия и производителите на филми от трети държави.

Действия:

- подкрепа за разработване и прилагане на обучителни модули, включително за обучаващи се лица и преподаватели от европейски страни и трети държави, както и насърчаване на обмена между институциите;

- подпомагане организирането на форуми за развитие, финансиране и копродуциране на съвместни международни продукции, както и насърчаване сключването на споразумения между групи собственици на авторски права или дистрибутори от Европа и от трети държави;
- повишаване на обществената осведоменост за прожектирането на европейски филми по света и пускането на филми от трети държави по екраните в Европа, както и осигуряване на подкрепа за създаването на мрежи и партньорства между излъчващите оператори и собствениците на авторски права от Европа и от трети държави;
- подпомагане на дейностите по дублиране и поставяне на субтитри с цел разпространение чрез всички възможни канали на аудиовизуални произведения от Европа и от трети държави, в полза на продуцентите, разпространителите и излъчващите оператори;

**Важен факт:** Програмата MEDIA Mundus ще се изпълнява успоредно с програмата МЕДИЯ 2007, както и с допълнителните подготвителни действия по линия на „MEDIA International“, като 2 милиона евро ще бъдат насочени към 18 проекта с участието на международни партньори. Очаква се MEDIA Mundus да бъде от полза както за потребителите чрез осигуряването на възможности за допълнителен потребителски избор, така и за специалистите от аудиовизуалния сектор чрез създаването на нови бизнес възможности.

## **7. Европа за гражданите**

Основните приоритети на програмата „Европа за гражданите“ включват насърчаване на гражданите да участват активно в процеса на европейска интеграция чрез развитие на чувството им за европейска идентичност и подобряване на взаимното разбирателство между европейците.

**Бюджет:** 215 милиона евро

### Цели:

- насърчаване на демокрацията на участието на равнището на ЕС; бъдещето на Съюза и неговите основни ценности; межкултурния диалог; заетостта, социалното сближаване и устойчивото развитие;
- привличане на вниманието към въздействието на политиките на ЕС върху обществото;

### Действия:

- „Активно гражданство за Европа“: цели да сближи хората от различни части на Европа с оглед насърчаване на взаимното разбирателство, чувството на

принадлежност към ЕС и създаването на европейска идентичност. Действието е насочено към побратимяване на градове, както и към проекти на граждани и мерки за подкрепа;

- „Активно гражданско общество в Европа“: цели да подпомогне европейското гражданско общество да играе по-активна роля на европейската сцена чрез подкрепа на неправителствени организации, профсъюзи, мозъчни тръстове, асоциации и други неправителствени организации;
- „Заедно в Европа“: работи за насърчаване прилагането на концепцията за европейско гражданство чрез организиране на ефективни, значими мероприятия; освен това Комисията ще извърши изследвания, проучвания и сондиране на общественото мнение, за да се подобри разбирането за активното европейско гражданство;
- „Активна европейска памет“: стреми се да запази живи болезнените спомени от нацизма и сталинизма, за да се извлекат поуки за стойността на мира, стабилността и демокрацията.

Важен факт: 2011 г. е определена за „Европейска година на доброволчеството“. С бюджет от 8 милиона евро ЕС цели насърчаване на доброволчеството като активен израз на гражданското участие.